

ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ประธานสภาใช้ยานพาหนะส่วนตัวเดินทางไปราชการ

บทนำ

วันนี้ผู้เขียนขอเสนอบทความที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีอำนาจอนุญาตให้ประธานสภาใช้ยานพาหนะส่วนตัวเดินทางไปราชการ และสิทธิที่จะได้เบิกเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะในลักษณะเหมาจ่ายให้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นค่าพาหนะส่วนตัวได้ ซึ่งในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๕ บางข้ออาจไม่ได้เขียนเอาไว้ให้ชัดเจน จึงอาจทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตีความหมายคลาดเคลื่อนได้ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่น้อย

หลักการและเหตุผล

การเดินทางไปราชการเพื่อปฏิบัติราชการชั่วคราวนอกที่ตั้งสำนักงานตามหน้าที่ที่ปฏิบัติราชการโดยปกติ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เดินทางไปราชการจึงต้องได้รับอนุญาต จากผู้มีอำนาจอนุมัติ จึงเกิดสิทธิที่จะได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ค่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง หรือถ้าขออนุมัตินำยานพาหนะส่วนตัวเดินทางไปราชการ ก็เกิดสิทธิในการได้รับเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะในลักษณะเหมาจ่ายให้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นค่าพาหนะส่วนตัวได้ ฉะนั้นในบทความนี้จะได้อธิบายถึงผู้มีอำนาจอนุมัติในการเดินทางไปราชการโดยละเอียดยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้บุคลากรในองค์กรหรือบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาข้อมูล ได้ใช้เป็นแนวทางในการใช้ดุลพินิจในการทำงาน

เนื้อเรื่องบทความ

ประธานสภาเทศบาลตำบล ส. (ผู้ฟ้องคดี) อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอเมืองขอนแก่น ให้เดินทางไปราชการโดยรถยนต์ส่วนตัว เพื่อเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารของสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ที่กรุงเทพมหานคร หลังจากที่เข้าร่วมประชุมเสร็จจึงประธานสภาเทศบาล จึงมีหนังสือขอเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการยื่นต่อนายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดี) ประกอบด้วย ค่าที่พัก ค่าพาหนะ และค่าเบี้ยเลี้ยง รวมเป็นเงินจำนวน ๕,๐๗๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีได้พิจารณาหนังสือและมีคำสั่งไม่อนุมัติให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต่อมานายอำเภอเมืองขอนแก่นได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์จากผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ขออนุมัติไปราชการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๕ จึงยังไม่เกิดสิทธิที่จะได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ จึงให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงได้นำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัย ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นประธานสภาเทศบาลตำบล ส. จึงเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ตามนิยามข้อ ๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๕ การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของผู้ฟ้องคดีจึงต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับดังกล่าว เมื่อผู้ฟ้องคดีในฐานะกรรมการสมาคมสันนิบาตเทศบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีหนังสือถึงนายอำเภอเมืองขอนแก่นเพื่อขออนุญาตเดินทางไปราชการโดยรถยนต์ส่วนตัวในการเข้าร่วมประชุมของสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ในวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘ ที่กรุงเทพมหานคร กรณีจึงถือได้ว่าเป็นการไปปฏิบัติราชการชั่วคราวนอกที่ตั้งสำนักงานตามหน้าที่ที่ปฏิบัติราชการโดยปกติ ตามข้อ ๑๔ (๑) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับเดียวกัน ต่อมา นายอำเภอเมืองขอนแก่นปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ได้มีหนังสืออนุญาตให้ผู้ฟ้องคดี

/เดิน...

เดินทางไปราชการดังกล่าวนอกเขตจังหวัดได้ เมื่อนายอำเภอเมืองขอนแก่นได้ลงลายมือชื่อในฐานะผู้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเพื่อเข้าร่วมประชุมดังกล่าว เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อขอเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเพื่อเข้าร่วมประชุม จำนวน ๓ รายการ ค่าที่พัก ค่าพาหนะ และค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับตามข้อ ๑๕ (๑) - (๓) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๕ และแม้ข้อ ๒๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว กำหนดว่า การใช้จ่ายยานพาหนะส่วนตัวเดินทางไปราชการ ผู้เดินทางจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บริหารท้องถิ่น จึงจะมีสิทธิเบิกเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะในลักษณะเหมาจ่าย ให้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นค่าพาหนะส่วนตัวได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการเดินทางไปราชการตามข้อ ๘ (๒) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับเดียวกันที่กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้อนุมัติการเดินทางไปราชการของรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น ฯลฯ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นไม่ใช่ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการเดินทางไปราชการของประธานสภาแล้ว ย่อมไม่อาจเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้ประธานสภาท้องถิ่นใช้จ่ายยานพาหนะส่วนตัวไปราชการได้ ดังนั้นเมื่อนายอำเภอเมืองขอนแก่นในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่นได้อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีนำรถยนต์ส่วนตัวเดินทางไปราชการดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิเบิกค่าพาหนะเดินทางไปราชการดังกล่าวได้ ตามข้อ ๑๕ (๓) ประกอบกับข้อ ๒๕ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับเดียวกัน

สรุป

จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๔๓๔/๒๕๖๒ เห็นได้ว่า ศาลปกครองสูงสุดได้วางบรรทัดฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนำยานพาหนะส่วนตัวเพื่อใช้เดินทางไปราชการ เพื่อที่จะมีสิทธิเบิกเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะในลักษณะเหมาจ่าย ให้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นค่าพาหนะส่วนตัวได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในตำแหน่งนั้น ในคดีนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ประธานสภาท้องถิ่นเดินทางไปราชการ ตามข้อ ๘ (๑) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๕ ดังนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดจึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ประธานสภาท้องถิ่นนำรถส่วนตัวไปเพื่อใช้เดินทางไปราชการ แม้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวจะกำหนดว่า การใช้จ่ายยานพาหนะส่วนตัวไปราชการ ผู้เดินทางจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บริหารท้องถิ่น จึงจะมีสิทธิเบิกเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะในลักษณะเหมาจ่าย ให้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับเป็นค่าพาหนะส่วนตัวได้ แต่เมื่อพิจารณา ตามข้อ ๘ (๒) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฉบับเดียวกันนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นไม่ได้มีอำนาจในการอนุมัติการเดินทางไปราชการของประธานสภาท้องถิ่น ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นจึงมิใช่ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ประธานสภาท้องถิ่นใช้จ่ายยานพาหนะส่วนตัวไปราชการได้ กรณีจึงเป็นการตีความว่าแม้ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดว่า การใช้จ่ายยานพาหนะส่วนตัวไปราชการ ผู้เดินทางจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้บริหารท้องถิ่นจึงจะมีสิทธิเบิกเงินชดเชยเป็นค่าพาหนะในลักษณะเหมาจ่ายได้ แต่กรณีดังกล่าวก็ไม่ได้ใช้กับผู้ขออนุญาตเดินทางในทุกตำแหน่ง กล่าวคือ ผู้มีอำนาจอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนำยานพาหนะส่วนตัวไปราชการได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนั้น โดยจะพิจารณาจากตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ผู้ขออนุญาตเดินทางไปราชการเป็นสำคัญ ซึ่งเรื่องนี้จะสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในเรื่องหลักนิติธรรม คือในการใช้กฎหมายของฝ่ายปกครองนั้น ฝ่ายปกครองจะต้องพิจารณาถึงเนื้อหาของกฎหมายทั้งฉบับ โดยต้องพิจารณาถึงความสำคัญในแต่ละบทบัญญัติกฎหมาย ว่าเรื่องใดมีความสำคัญเป็นหลัก เช่นคดีนี้ การพิจารณาว่าผู้ใดมีอำนาจในการอนุมัติให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนำรถส่วนตัวในการเดินทางไปราชการนั้น จะ

/พิจา...

พิจารณาจากบทบัญญัติที่กำหนดอำนาจของผู้มีอำนาจให้ใช้ยานพาหนะส่วนตัวเดินทางไปราชการ อันสรุปได้
ว่าในการพิจารณาใช้กฎหมายนั้น ฝ่ายปกครองจะต้องพิจารณากฎหมายทั้งฉบับ และพิจารณาเจตนารมณ์ของ
กฎหมายนั้นประกอบเข้าด้วยกัน

หมายเหตุ อ้างอิงคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๔๓๔/๒๕๖๒

จัดทำโดย ฝ่ายวินัยและส่งเสริมคุณธรรม
กองการเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์
ผู้เรียบเรียง นายจิรัฏฐ์ รوبرัตน์ นิติกรปฏิบัติการ